

Vand & GIS

Tlf.: 7376 7676

Dato: 11-08-2026

Sagsnr.: 26/14569

Kontakt: Rikke Matthiesen Klindt

Direkte tlf.: +45 24 27 14 23

E-mail: rkm@aabenraa.dk

Bovrup Vandværk a.m.b.a.
Varnæsvej 749
6200 Aabenraa

**Tillæg til indvindingstilladelse for Bovrup Vandværk beliggende
Varnæsvej 749, 6200 Aabenraa**

Ansøger	Bovrup Vandværk Varnæsvej 749 6200 Aabenraa
Tilladelse Indvindingsmængde (§20)	140.000 m ³ årligt
Tilladelsen er et tillæg til	Bovrup Vandværks indvindingstilladelse af 4. oktober 2012
Gyldighedsperiode	11. august 2026 – 31. december 2042. Tillægget udløber samtidig med indvindingstilladel- sen.
Beliggenhed	Matr. nr. 334 Bovrup, Varnæs
Boringer	DGU nr. 161.183, 161.173 og 161.172
Sagsnummer	26/14569
Sagsbehandler	Rikke Matthiesen Klindt E-mail: rkm@aabenraa.dk
Kvalitetssikring	Lena Berndt Klintø
Hjemmel	§ 20 i Lov om vandforsyning m.v., LBKG nr. 1149 af 28. oktober 2024

Indhold

1. Afgørelse	3
2. Ændrede vilkår	4
3. Tilsyn	4
4. Erstatningsregler	4
5. Sagsfremstilling	4
5.1 Ansøgningen	4
5.2 Gældende indvindingstilladelse	5
5.3 Vandværket og dets nuværende og fremtidige indvindingsbehov	5
5.3 Råvandskvalitet	5
5.4 Forureningstrusler	6
5.5 Vurdering af indvindingens påvirkning af omgivelserne	6
6. Partshøring	10
7. Offentliggørelse	10
8. Klagevejledning og klagefrist	10
9. Bilag	10

1. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler hermed tilladelse til, at indvindingen fra Bovrup Vandværk øges til 140.000 m³ årligt fra de eksisterende borer med DGU nr. hhv. 161.183, 161.173 og 161.172.

Tilladelsen meddeles i henhold til § 20 i Vandforsyningsloven¹ og er et tillæg til Bovrup Vandværks gældende indvindingstilladelse meddelt d. 4. oktober 2012.

Med tillægget ændres vilkår 2.3 i den gældende indvindingstilladelse. De øvrige vilkår gælder uændret.

Tillægget er gældende frem til d. 31. december 2042 og udløber dermed samtidig med indvindingstilladelsen.

Screening efter miljøvurderingsloven²

Projekter vedrørende vandforsyningsboringer fremgår af miljøvurderingslovens bilag 2 som værende screeningspligtige.

Aabenraa Kommune har truffet afgørelse om, at forøgelsen af indvindingen fra 100.000 m³/år til 140.000 m³/år ikke afkaster VVM-pligt. Afgørelsen er offentliggjort på Aabenraa Kommunes hjemmeside sideløbende med tillægget.

Vurdering i henhold til habitatbekendtgørelsen³

I henhold til habitatbekendtgørelsens § 6 skal der foretages en vurdering af om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt. Aabenraa Kommune har vurderet at, projektet ikke vil medføre en påvirkning af bilag IV-arter eller de arter og naturtyper som udgør udpegningsgrundlaget for de nærmeste Natura 2000 områder, område nr. *SPA68 og SAC83 Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Sov*, der er beliggende i en afstand af minimum 4,5 km fra kildepladsområdet. Læs mere under afsnit 5.5.5.

¹ Lov om vandforsyning, LBKG nr. 1149 af 28-10-2024

² Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, LBKG nr. 4 af 03-01-2023

³ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, BKG nr. 2091 af 12-11-2021

2. Ændrede vilkår

2.3. Indvindingens omfang ændres til:

- Den årlige indvinding må ikke overstige 140.000 m³ i alt.
 - Fra DGU nr. 161.183 må der indvindes op til 50.000 m³/år med en pumpekapacitet på maksimalt 17 m³/t.
 - Fra DGU nr. 161.172 må der indvindes op til 45.000 m³/år med en pumpekapacitet på maksimalt 17 m³/t.
 - Fra DGU nr. 161.173 må der indvindes op til 45.000 m³/år med en pumpekapacitet på maksimalt 17 m³/t.
- Indvindingsanlæggets pumpekapacitet mv. må kun ændres efter forudgående godkendelse fra Aabenraa Kommune.

3. Tilsyn

Aabenraa Kommune er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med, at de stillede vilkår overholdes. Hvis vilkårene ikke overholdes, kan tilladelsen tilbagekaldes uden erstatning jf. vandforsyningslovens § 34.

4. Erstatningsregler

Vandværket er jf. § 23 i vandforsyningsloven erstatningspligtig for skader, der opstår som følge af etablering og drift af anlægget. Skaderne kan f.eks. opstå som følge af forandring af grundvandsstanden, ændring af vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer m.v. I mangel på enighed afgøres erstatningsspørgsmål af taksationsmyndighederne.

5. Sagsfremstilling

5.1 Ansøgningen

Aabenraa Kommune modtog d. 25. maj 2026 en ansøgning fra Bovrup Vandværk om at øge indvindingen på anlægget beliggende Varnæsvej 749, 6200 Aabenraa til 140.000 m³ årligt.

5.2 Gældende indvindingstilladelse

Bovrup Vandværk har en gældende indvindingstilladelse meddelt d. 4. oktober 2012 af Aabenraa Kommune. Tilladelsen er gyldig frem til og med d. 31. december 2042. Jf. tilladelsen har Bovrup Vandværk lov til at indvinde 100.000 m³ vand årligt.

5.3 Vandværket og dets nuværende og fremtidige indvindingsbehov

Bovrup Vandværk er et alment vandværk, der forsyner forbrugere i Bovrup og nærmeste omegn.

Bovrup Vandværk har tre boringer:

- DGU nr. 161.172 udført i 1970 til en dybde på 64 m og filtersat fra 58-64 m.u.t.
- DGU nr. 161.173 udført i 1964 til en dybde på 63 m og filtersat fra 57-63 m.u.t.
- DGU nr. 161.183 udført i 1975 til en dybde på 66 m og filtersat fra 54-66 m.u.t.

Bovrup Vandværk har de seneste 5 år indvundet følgende m³ vand:

2021	2022	2023	2024	2025
99.166	98.762	103.897	91.705	95.057

Ifølge prognosen i Aabenraa Kommunes Vandforsyningsplan 2022-2034, vil Bovrup Vandværk i år 2034 have et vandbehov på 113.015 m³. Prognosen tyder dog på at være underestimeret. Bovrup vandværk har i 5 ud af de seneste 10 år overskredet den gældende indvindingstilladelse på 100.000 m³. Indvindingen var størst i år 2018 med en mængde på 110.761 m³.

Vandværket har modtaget henvendelse fra bl.a. en erhvervs-forbruger, der ønsker at aftage mere vand.

Jf. den fremsendte ansøgning vurderer vandværket, at det årlige vandbehov til bl.a. erhverv og større enkeltforbrugere samt landbrug inkl. husholdning vil stige i de kommende år.

For at vandværket har en buffer, vurderes den ansøgte mængde på 140.000 m³/år at være rimelig.

5.3 Råvandskvalitet

Råvandstypen er vandtype C. Der er fund af miljøfremmede stoffer i DGU nr. 161.172 og DGU nr. 161.183.

5.4 Forureningstrusler

Boringerne er beliggende i byområde med flere kortlagte forureninger. Inden for 25 m zonen for DGU nr. 161.173 er der V2 kortlagte lokaliteter. Inden for 100 m fra DGU nr. 161.172 og DGU nr. 161.183 er der ligeledes V2 kortlagte lokaliteter. Derudover findes i det nære indvindingsopland et par andre både V1 og V2 kortlagte lokaliteter.

V2 lokaliteterne inden for BNBO er kortlagt på baggrund af fund af benzen, kulbrinte-fraktioner, nikkel, total kulbrinter og xylen. V2 lokaliteterne i indvindingsoplandet er kortlagt på baggrund af fund af lossepladsperkolat og methan, benzen samt benzin og olie-benzin.

I Bovrup Vandværks boringer og på ledningsnettet er der målt indhold af DMS og R471811.

DMS er et nedbrydningsprodukt fra et svampemiddel, der typisk er brugt som sprøjtemiddel i landbruget eller i træbeskyttelse og udendørsmaling.

R471811 er også et nedbrydningsprodukt fra et svampemiddel, der typisk har været anvendt i bl.a. hvede og kartoffelproduktion samt til bær- og frugtproduktion både på friland og i væksthuse.

Der er således ikke tegn på specifik forurening af drikkevandet fra de kortlagte lokaliteter.

5.5 Vurdering af indvindingens påvirkning af omgivelserne

5.5.1 Geologi og hydrogeologi

Boreprofilerne og den geologiske tolkning viser lerdæklag på op mod 30-40 m tykkelse over magasinet. Lerdæklaget tyder på at være sammenhængende.

En analyse af lerindholdet i de øverste to meter jord udført af Niras for hele Aabenraa Kommune viser, at der er mere end 10 % ler i den terrænnære jord.

Se figurer i bilag 1.

Det nuværende indvindingsopland er meget langstrakt og smalt og strækker sig mod sydvest.

5.5.2 Påvirkning af grundvandsmagasinet og andre indvindinger

Grundvandsinteresser i området

Kildepladsen er placeret i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD).

Der er ikke markvandingsinteresser i området, men der er enkelte erhvervsmæssige interesser f.eks. til industri- og procesvand.

Aabenraa Kommune vurderer, at grundvandsressourcen i området er tilstrækkelig til den fremtidige indvinding, og at tilladelsen ikke vil udgøre en hindring for den fremtidige anvendelse af områdets grundvand.

Andre vandværker i området

De nærmeste andre vandværker er Varnæs Vandværk, Tråsbøl Vandværk og Tornhøj Vandværk. Vandværkers kildepladser er beliggende hhv. 2 km, 3 km og 4 km fra Bovrup Vandværk.

Aabenraa Kommune vurderer, at den forøgede indvinding fra Bovrup Vandværk ikke vil være i konflikt med indvindingen fra nabovandværkerne.

Enkeltindvindinger

Der er tre enkeltindvindere inden for forsyningsområdet, der alle er beliggende minimum 1 kilometer fra vandværket.

Det vurderes, at indvindingen fra Bovrup Vandværk ikke vil påvirke enkeltindvindingerne.

5.5.4 Påvirkning af natur, vand og dyrearter

Beskyttede naturområder, vandløb, kystvande og arter i området

Det nærmeste § 3 beskyttede⁴ naturområde er en sø beliggende ca. 200 m nordvest for kildepladsen.

Det nærmeste §3 beskyttede og målsatte vandløb ligger mindst 257 m sydvest for kildepladsen. Vandløbet, Blåbæk, har miljømålet godt økologisk potentiale, men er aktuelt i ringe økologisk potentiale. Længere nedstrøms er vandløbet naturligt og har miljømålet god økologisk tilstand. Nuværende tilstand for denne strækning er moderat økologisk tilstand.

Omtrent 2 km mod øst findes Bovrup Bæk, et målsat vandløb i moderat økologisk tilstand.

Til Blåbæk løber Kajbæk, et mindre vandløb i moderat økologisk tilstand, men med høj tilstand for fisk. Fra dette sammenløb og til udløbet i Als Fjord hedder vandløbet Blå Å. Blå Å er i dårlig økologisk tilstand på grund af kvalitetselementet fisk.

Den høje miljøtilstand for fisk opstrøms Blå Å taler imod, at en generel vandmangel eller manglende passage er den eneste forklaring på den dårlige fisketilstand i Blå Å. Tilstanden opstrøms dokumenterer ikke i sig selv, at der ikke forekommer lokale eller sæsonbestemte problemer med lav vandføring. Oplysningen indgår derfor alene som et støtteargument i den samlede vurdering.

⁴ Lov om naturbeskyttelse, LBKG nr. 1392 af 10-04-2022

Modelberegning og vurdering af påvirkning ved terræn

Ved hjælp af programmet BEST er den potentielle grundvandspåvirkning ved terræn og risikoen for påvirkning af naturområder og vandløb beregnet. Beregningen er foretaget på grundlag af en fremtidig samlet indvinding på 140.000 m³/år og en filtersætning i grundvandsmagasin 2100 kvartært sand (KS5).

Sænkningen i indvindingsmagasinet er ved kildepladsen beregnet til 0,27 m. Ved terræn er sænkningen ved borerne beregnet til 0,17 m.

Pejlemålinger fra oktober 2025 og april 2026 viser ikke tegn på væsentlige sæsonudsving. Forskellen mellem trykniveauet i ro og drift er ca. 4 m i DGU nr. 161.172 og 161.173 og ca. 2,5-3 m i DGU nr. 161.183.

De fremsendte pejlemålinger er uden enhedsangivelse, men det vurderes, at målingerne angiver trykniveauets kote og ikke afstanden fra terræn. Målingerne stemmer overens med potentialekortet for magasin 2100.

Trykniveauet i magasin 2100 er ved kildepladsen ca. kote 15-16 m DVR90. Trykniveauet i magasin 1400 er ca. kote 19-20 m DVR90, mens det terrænnære vandspejl ligger omkring kote 38-39 m DVR90. Sammenholdt med det geologiske profil, herunder forekomsten af 30-40 m ler over indvindingsmagasinet, viser dette, at den hydrauliske kontakt mellem indvindingsmagasinet og det terrænnære grundvand er begrænset.

BEST-beregningen udpeger en potentiel kritisk påvirkning af flere naturområder og vandløbsoplande, herunder fire oplande med målsatte vandløb. Der er imidlertid tale om en screeningsberegning, hvis resultater skal vurderes i sammenhæng med de lokale geologiske og hydrogeologiske forhold.

Den samlede modelberegnete påvirkning er i væsentlig grad knyttet til en indvinding på 850.000 m³/år til proces- og industrivand ved Danish Crown i Sønderborg Kommune. Merindvindingen ved Bovrup Vandværk på 40.000 m³/år udgør kun en mindre del af den samlede modelberegnete påvirkning. Boringerne i Sønderborg Kommune ligger desuden tæt på BEST-modellens afgrænsning. Tilstrømningen fra områder øst for borerne er derfor ikke fuldt repræsenteret i modellen, hvilket medfører risiko for, at påvirkningen på Aabenraa Kommunes side af modelgrænsen overvurderes.

Den store lertykkelse over indvindingsmagasinet og det høje indhold af terrænnært ler reducerer den hydrauliske kontakt med vandløbene. Området vurderes derfor at svare til typologi 7, jf. bilag 2. For denne typologi er der stor risiko for, at en modelberegnet terrænnær sænkning overvurderes, mens vandstanden i de terrænnære naturtyper primært styres af nedbør.

Samlet vurdering

På baggrund af afstanden til de beskyttede naturområder, den begrænsede hydrauliske kontakt mellem indvindingsmagasinet og det terrænnære grundvand, BEST-beregningens konservative karakter og den begrænsede merpåvirkning fra Bovrup Vandværk vurderer Aabenraa Kommune, at forøgelsen af indvindingen fra 100.000 m³/år

til 140.000 m³/år ikke vil medføre ændringer i vandstand eller hydrologiske forhold, som kan ændre tilstanden af de § 3-beskyttede naturområder eller vandløb.

Det vurderes desuden, at merindvindingen ikke vil medføre en reduktion af vandføringen, der kan forringe nogen af de biologiske kvalitetselementer – herunder fisk, smådyr, vandplanter og bentiske alger – eller de understøttende hydromorfologiske og fysisk-kemiske forhold i de berørte målsatte vandløb. For udløbsstrækningen, hvor kvalitetselementet fisk allerede er i dårlig tilstand, vurderes merindvindingen således heller ikke at medføre en yderligere forringelse af dette kvalitetselement.

Påvirkningen vurderes heller ikke at kunne hindre opfyldelse eller fastholdelse af de fastlagte miljømål for vandløbene. Den indirekte påvirkning af ferskvandstilførslen til Als Fjord vurderes at være så begrænset, at den ikke vil kunne forringe kystvandets tilstand eller hindre opfyldelsen af det fastlagte miljømål.

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at den ansøgte merindvinding hverken i sig selv eller i kumulation med de øvrige indvindinger vil medføre en tilstandsændring af § 3-beskyttet natur, en forringelse af de berørte overfladevandområders tilstand eller hindre opfyldelsen af deres miljømål.

5.5.5 Påvirkning af habitatområder og bilag IV-arter

I henhold til habitatbekendtgørelsens § 6 skal der foretages en vurdering af om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt. Det nærmeste natura 2000 område er område nr. *SPA68 og SAC83 Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Sov*, der er beliggende i en afstand af minimum 4,5 km fra kildepladsområdet.

Der ikke registreret bilag IV arter inden for et cirkulært område omkring boringen med radius 1 km.

Med udgangspunkt i dybden til indvindingsmagasinet, afstanden til boringerne og sænkingsberegningerne foretaget i BEST vurderes, at tilladelsen med de stillede vilkår ikke vil medføre en påvirkning af bilag IV-arter eller udpegningsgrundlaget for ovennævnte natura 2000 områder.

5.5.6 Sammenfatning

Aabenraa Kommune vurderer, at indvindingen på 140.000 m³ årligt ikke vil påvirke grundvandsmagasinet, andre indvindinger, naturområder, vandløb eller beskyttede arter og habitatområder væsentligt.

Hvis grundlaget, som denne vurdering er baseret på, skulle vise sig fejlagtig efter yderligere oplysninger, kan dette medføre, at vilkårene i tilladelsen ændres eller i særlige tilfælde, at en tilladelse ikke kan meddeles.

6. Partshøring

Udkastet til tilladelsen har ikke været i høring hos ansøger, da der meddeles tilladelse til det ansøgte.

7. Offentliggørelse

Afgørelsen er offentliggjort på Aabenraa Kommunes hjemmeside d. 11. august 2026.

8. Klagevejledning og klagefrist

Klagefrist

Klagefristen er 4 uger fra den dato godkendelsen er meddelt, dvs. d. **8. september 2026**

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede organisationer og i øvrigt af enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald.

Klagen skal sendes digitalt via Klageportalen på Nævnenes hus - Miljø og Fødevareklagenævnet. Der logges ind med NemID. Det er en betingelse for klagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr. Gebyret er på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist, vil klagen blive afvist.

En klage over afgørelsen har opsættende virkning.

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Aabenraa Kommune, der sender anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Kopi af afgørelsen er sendt til

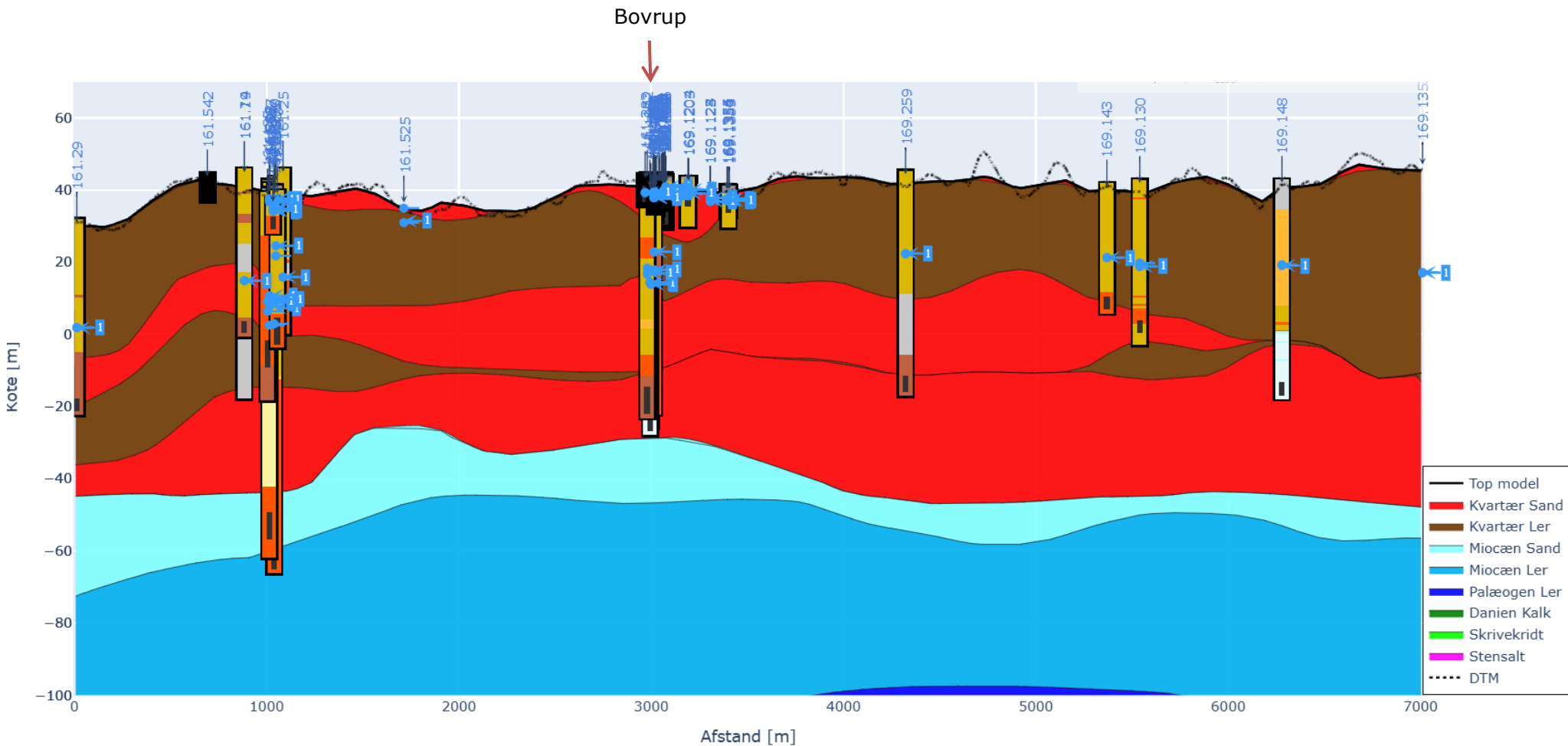
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening Aabenraa lokalafdeling, aabenraa@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, sydoestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

9. Bilag

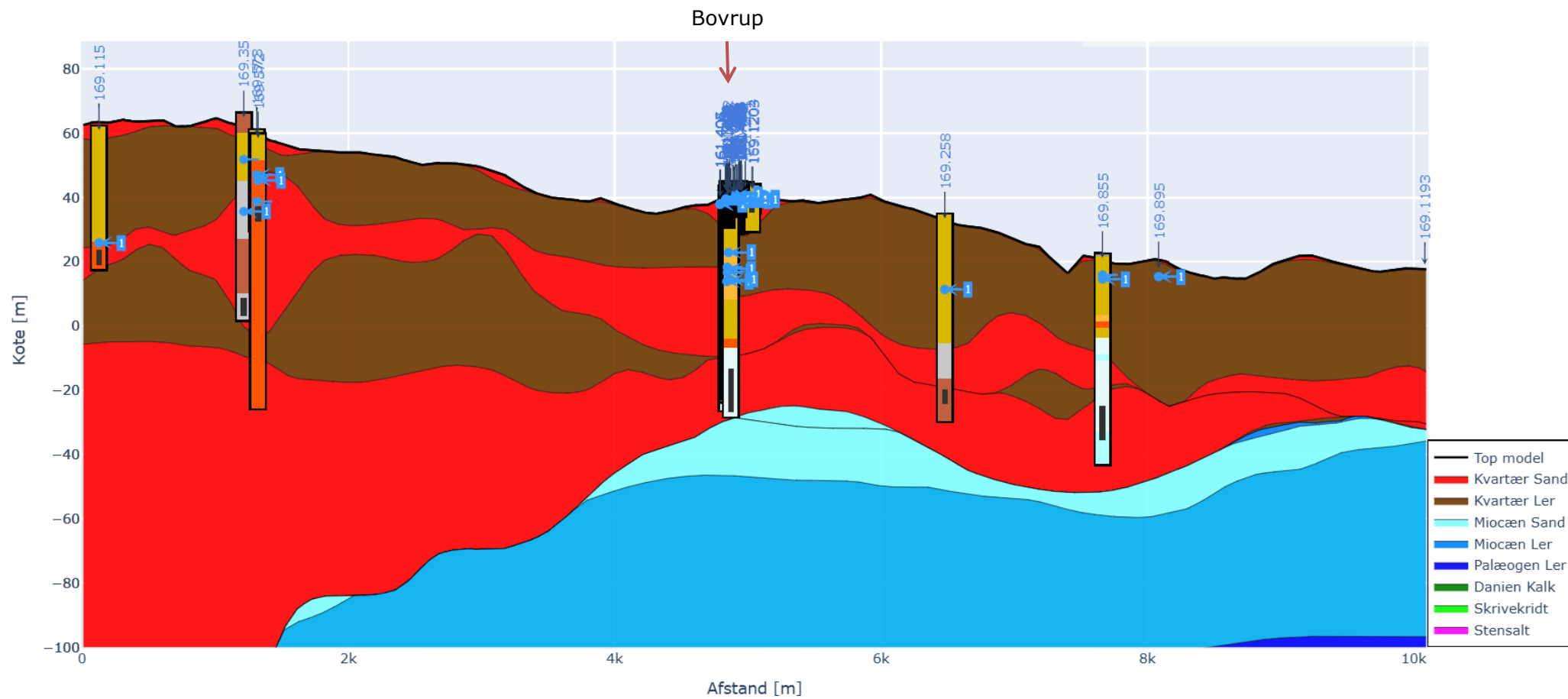
Bilag 1 - Geologi

Bilag 2 - Typologier

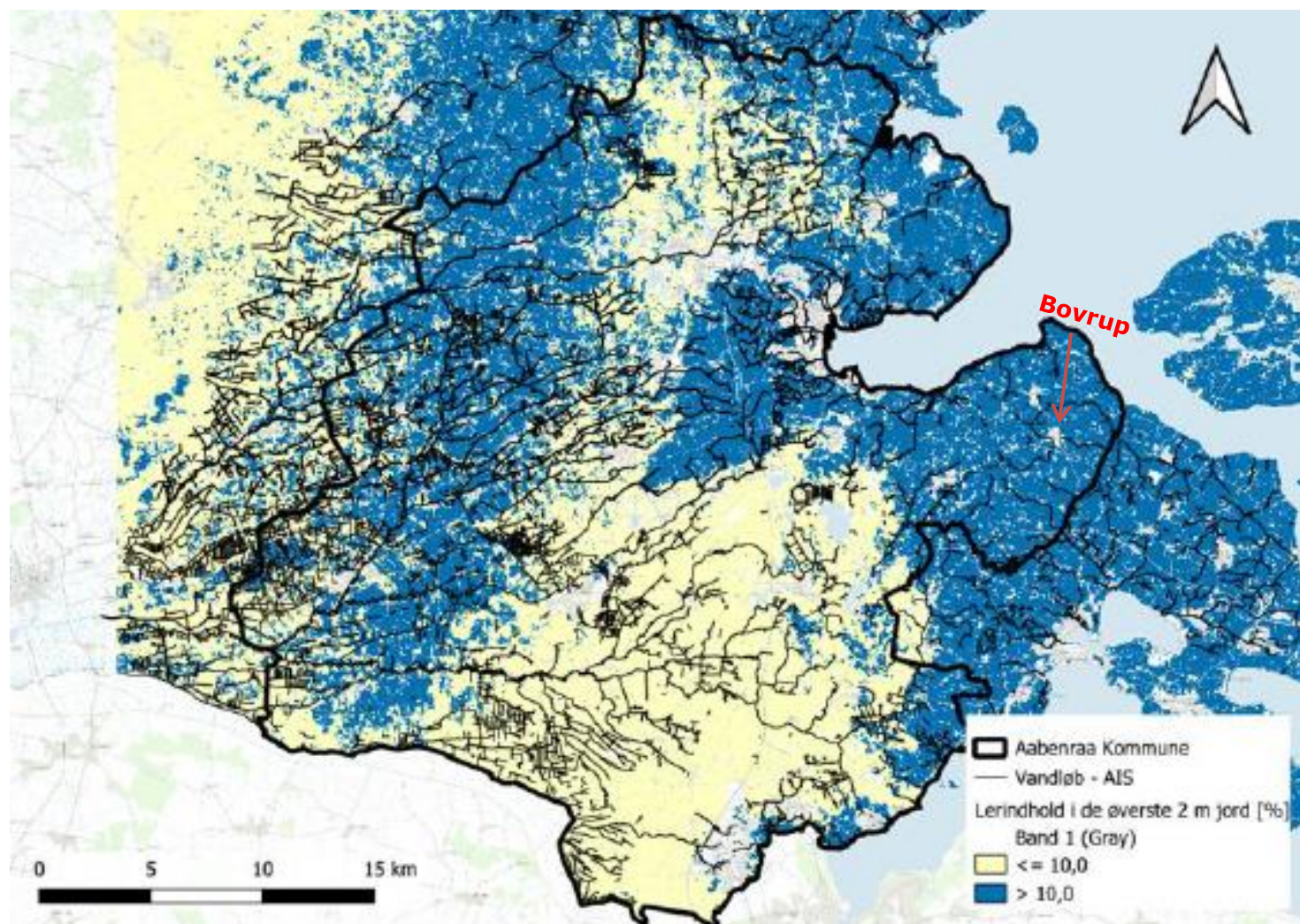
Bilag 1

Figur 1: Geologisk profil fra Varnæs til Sønderborgmotorvejen.

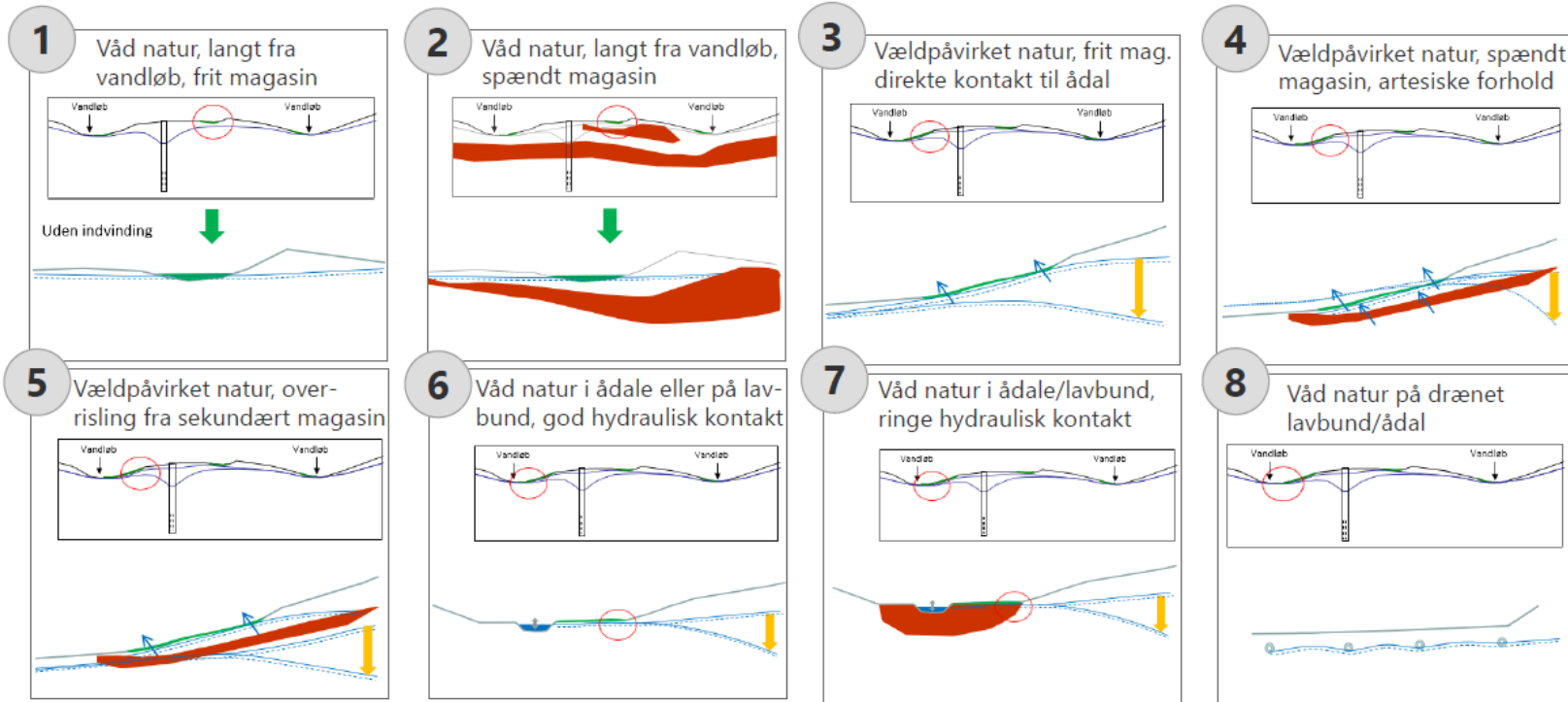
Figur 2: Geologisk profil fra Felsted til Blans.

Figur 3: Indhold af terrænnært ler. I de lerede områder er vandløbskonduktansen reduceret.

Bilag 2

Karakteristika for de enkelte typologier

Typologier og tålegrænser

Styrende dynamikker og tålegrænser

	Type	Beregnet sænkning	Vandspejls-dynamik	Primær dynamik
●	1. Våd natur, langt fra vandløb, frit magasin	Troværdig	Stor	Nedbør
●	2. Våd natur, langt fra vandløb, spændt magasin	Risiko for overestimering	Stor	Nedbør
●	3. Vældpåvirket natur, frit magasin, direkte kontakt til ådal	Troværdig	Mellem	Grundvand
●	4. Vældpåvirket natur, spændt magasin, artesiske forhold i ådal	Troværdig	Lille	Grundvand
●	5. Vældpåvirket natur, overrisling fra sekundært magasin	Risiko for overestimering	Mellem	Nedbør Grundvand
●	6. Våd natur i ådale eller på lavbund, god hydraulisk kontakt	Troværdig	Mellem	Grundvand
●	7. Våd natur i ådale eller på lavbund, ringe hydraulisk kontakt	Risiko for overestimering	Stor	Nedbør
●	8. Våd natur på drænet lavbund/ådal	Risiko for overestimering	Stor	Nedbør